

ставкою частки прибутку підприємств у ціні продукту; забезпечення кредитними ресурсами підприємств за прийнятними ставками (порівнянними з рентабельністю виробництва); визначення потреб у кредитних ресурсах за пільговою процентною ставкою; використання компенсації підприємствам процентних витрат за користування кредитом.

Отже, між фінансовою безпекою підприємств та банківським кредитуванням існує тісний зв'язок, який обумовлений потребами підприємств у фінансових ресурсах. На нашу думку, доцільно при взаємодії банків з підприємствами знайти більш - менш привабливі для обох сторін умови кредитування, щоб підприємства стабільно мали можливість фінансувати господарську діяльність, сплачувати відсотки та погашати основний борг, а банки отримувати доходи та формувати нові кредитні ресурси для подальшого кредитування.

Література:

1. Демченко І. В. Фінансова безпека суб'єктів господарювання: сутність та умови виникнення /І. В. Демченко // Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції. – 2010. – № 1 (6). – С. 35-38.

2. України асоціація українських банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://aub.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=8550&Itemid=222

3. Гроші в кредит банків [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://groshi-v-kredit.org.ua/top-10-stavok-za-depozytamy-v-sviti.html>

Ярослав ЧАЙКОВСЬКИЙ

к.е.н., доцент кафедри банківської справи

Тернопільський національний економічний університет

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ПОЛЬЩІ У 2011-2015 РОКАХ

Стабільне функціонування банківської системи є необхідною умовою для стійкого економічного розвитку в довгостроковій перспективі.

На кінець 2015 року банківську діяльність в Польщі здійснювали 626 юридичних осіб, з яких 38 комерційних банків, 27 філій кредитних організацій (табл. 1).

Крім комерційних банківських установ в Польщі розбудована широка мережа кооперативних банків. На протязі останніх 5 років кількість самостійно функціонуючих кооперативних банків зменшилася на 13 установ (з 574 у 2011 році до 561 в 2015 році, див. табл. 1).

У багатьох країнах Європейського Союзу, наприклад, Італії, Нідерландах, Франції та Австрії, кооперативні банки відіграють велику роль.

У 2015 році було завершено злиття BNP Paribas SA з Банком BGZ (Bank Gospodarki Żywnościowej) SA, в результаті чого створено банк, який виявився в десятці найбільших банків за обсягом сукупних активів. Наслідком цього злиття було також зростання концентрації, яка вимірюється участю 10

найбільших банків в активах банківського сектора (з 70,0% на кінець 2014 року до 70,5% на кінець 2015 року). Концентрація, яка вимірюється часткою на ринку 5 найбільших банків за обсягом сукупних активів, істотно не змінилася (на кінець 2015 року їхня частка в активах склала 48,8%, див. табл. 1) [1, с. 21].

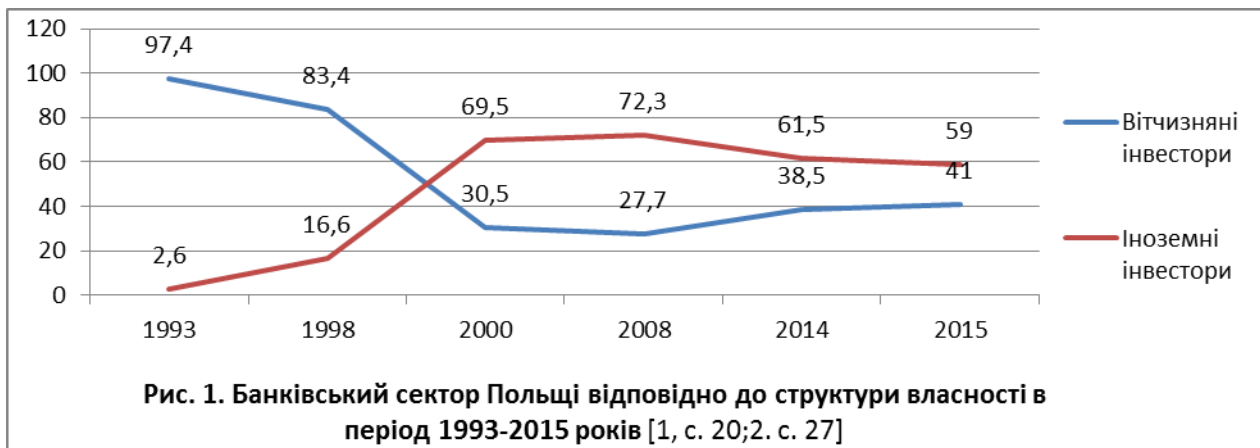
Таблиця 1

Окремі показники структури банківського сектора в Польщі в 2011-2015 роках [1, с. 19]

№	Показники	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Кількість юридичних осіб, які здійснюють банківську діяльність	642	642	640	631	626
1.1	Комерційні банки	47	45	41	38	38
1.2	Відділи кредитних організацій	21	25	28	28	27
1.3	Кооперативні банки	574	572	571	565	561
2.	Кількість установ	13921	15412	15305	15062	14496
3.	Частка в активах сектора					
3.1	Банки, які контролюються внутрішніми інвесторами, %	35,0	36,4	36,8	38,5	41,0
3.2	Банки, які контролюються іноземними інвесторами, %	65,0	63,6	63,2	61,5	59,0
4.	Частка в активах сектора					
4.1	5-ти найбільших банків, %	44,3	45,0	46,1	48,5	48,8
4.2	10-ти найбільших банків, %	63,4	64,6	67,3	70,0	70,5

Ситуація польського банківського сектора в 2015 році залишалася стабільною (незважаючи на застосування в листопаді 2015 року Комісією з фінансового нагляду висновку про банкрутство найбільшого кооперативного банку, зокрема Кооперативного Банку Ремесла і Сільського господарства в Воломіні – SK банку, і звернення до відповідного суду для оголошення банкрутства), яка була обумовлена стійким відновленням економіки і навколишнього середовища, рекордно низьких процентних ставок.

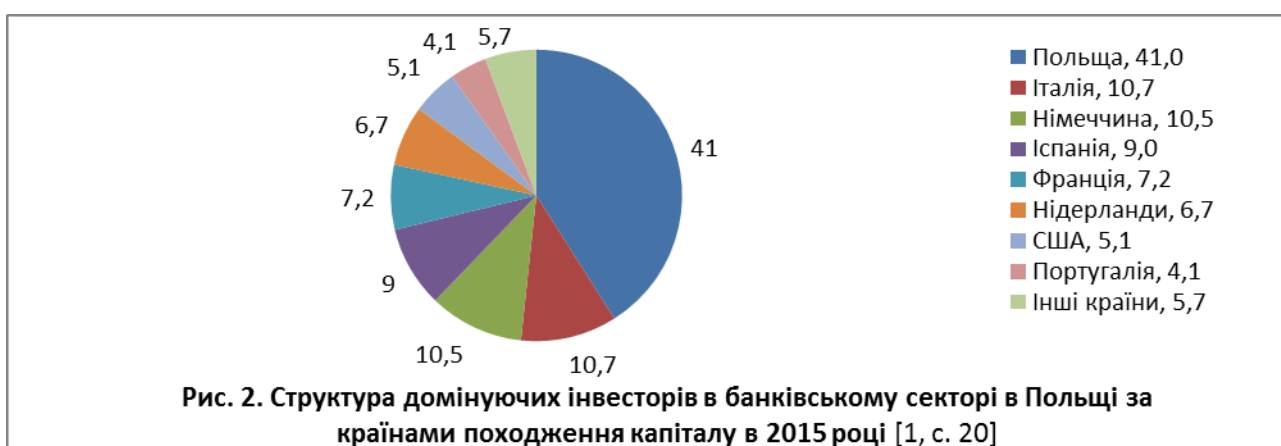
Велике значення в розвитку польського банківського сектора мали, в основному, історичні умови, звички і уподобання клієнтів та пропозиція продуктів і послуг, які адаптовані до потреб клієнтів, а також лібералізація правил і, нарешті, форма приватизації шляхом продажу банку стратегічному інвесторові та використання різних стимулів для іноземних інвесторів. На шляху процесу приватизації і припливу іноземного капіталу, банківський сектор в Польщі став сектором з переважанням іноземного капіталу. Проривом у цьому відношенні були 1998-2000 роки, в яких частка іноземних інвесторів в активах банківського сектора збільшилася з 16,6% в 1998 році до 69,6% в 2000 році і до 2008 року (72,3%). Після 2008 року, як наслідок глобальної фінансової кризи і швидкого зростання банків з вітчизняним капіталом, частка іноземних інвесторів поступово знижувалася (див. табл. 1, рис. 1).

Проведена в 2014 році консолідація посилила тенденцію до зростання польського банківського сектора і підвищення його концентрації. Придбання Nordea Bank Польщі під контролем Казначейства банку РКО ВР збільшило частку банків з переважанням польського капіталу до 38,5%. На кінець 2014 року частка іноземного капіталу у капіталі банків склала відповідно 61,5% (див. табл. 1, рис. 1) [2, с. 27, 97].

У 2015 році в структурі банківського сектора знову спостерігалось збільшення частки активів банків, які контролюються польськими інвесторами (41,0%, див. табл. 1, рис. 1), в результаті поглинання (придбання контролю над) Alior Bank SA групою PZU SA [1, с. 20].

Наприкінці 2015 року вітчизняні інвестори контролювали 12 комерційних банків і всі кооперативні банки (Казначейство держави контролювало 5 комерційних банків), а іноземні інвестори 26 комерційних банків і всі філії кредитних організацій (контрольні пакети акцій належали інвесторам з 18 країн, при цьому домінуючу роль відігравали інвестори з Італії (10,7%), Німеччини (10,5%) та Іспанії (9,0%) (рис. 2) [1, с. 20].

Чистий прибуток польського банківського сектора в 2014 році досяг найвищого значення в історії (табл. 2). Це було продовженням тенденції, що спостерігається з 2011 року, коли після значного падіння під час економічного спаду в Польщі в 2009-2010 роках, фінансові результати банків повернулися на високий рівень, регулярно перевищуючи 15 мільярдів злотих.

Таблиця 2

Результати діяльності банківського сектора Польщі в 2010-2015 роки
(млрд. зл.) [1, с. 5; 2, с. 119]

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Чистий фінансовий результат	11,5	15,4	15,4	15,1	15,9	11,5

У 2015 році відбулося суттєве зниження фінансового результату польського банківського сектора (чистий фінансовий результат банківського сектора склав 11462 млн злотих, що на 4415 млн злотих, або 27,8%, нижче, ніж в 2014 році (див. табл. 2).

В Республіці Польща, як і в інших країнах Центральної та Східної Європи, більшість капіталу банків належить зарубіжним інвесторам, хоча з 2008 року прослідковується, на нашу думку, позитивна тенденція зростання вітчизняного капіталу.

За аналізований період, з 2011 по 2015 роки, банківська система Польщі, незважаючи на зниження чистого фінансового результату діяльності в 2015 році, функціонувала стабільно, забезпечувала безперервність надання банківських послуг.

Література:

1. Raport o sytuacji banków w 2015 r. / Urząd Komisji nadzoru finansowego. – Warszawa, 2016. – 147 s. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.knf.gov.pl/Images/RAPORT_O_SYTUACJI_BANKOW_2015_tcm75-47215.pdf.
2. Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2014 r. / Narodowy Bank Polski. – Warszawa. – 2015 r. – 336 s. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.nbp.pl/systemfinansowy/rsf022016.pdf>.

Євгеній ШАПОВАЛОВ

студент факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Галицька Ю. М.

ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

На сучасному етапі розвитку України та задекларованого нашою державою курсу на євроінтеграцію все важливішими питаннями на порядку денному виступають проблеми нівелювання різниці між рівнем життя населення Європейського союзу та наближення вітчизняних умов проживання до закордонних стандартів. Зрозумілим є те, що досягнення даних задач є неможливим без пожвавлення господарського життя та розвитку економіки.

Європейська практика показує, що багато в чому легкість ведення бізнесу забезпечується доступністю банківських кредитів. Дане явище спричинене стабільністю та високим рівнем розвитку банківської системи, що дозволяє